

SPOMENIK SI

Ali pomnimo pomen spomina in spomenikov?

“Zasnova spomenika naj odraža
dejstvo, da gre za obeležje
političnega in družbenega procesa.”

“Natečajniki so vabljeni k inovativnim
in sodobnim pristopom, ki bodo
zagotovili, da bo spomenik odražal
kompleksnost in pomen slovenske
osamosvojitve v kontekstu njene
zgodovinske, kulturne in
družbene vloge.”

“Novi spomenik naj bo zasnovan,
narejen in postavljen tako, da bodo
misli usmerjene v sedanost in
prihodnost ter naj se izražajo v duhu
odprtosti in medsebojnega
spoštovanja.”

“... dojemanje sporočilnosti obeležbe
spomina lahko zelo raznotero in ne
nujno povezano s konotacijo
grandioznosti.”

SPOMIN

Osamosvojitveno dobo tvori mnogo trenutkov, situacij in okoliščin, ki so bili v javnem dialogu v preteklih tridesetih letih strnjeni v poenostavljen narativ. Med tem še trajajočim procesom, zaznamovanim s političnimi in strokovnimi nesoglasji, tvegamo izgubo teksture osebnega spomina, ki je glavno sredstvo emotivnega transferja.

Kot korektiv ali kot dopolnilo, predlagani Spomenik osamosvojitve obuja in ohranja vso širino spomina na kronsko epizodo v razvoju državnosti Slovenije. Posnели bomo stotine strukturiranih video pogovorov s prebivalci iz vseh krajev Slovenije. Posnetki bodo preko spletne platforme trajno dostopni njihovim svojcem, raziskovalcem in bodočim generacijam.

SPOMENIK

Predlog Spomenika na novo vzpostavlja dostojanstvo ne le osamosvojitve, temveč celotnega Trga Republike, saj spoštuje tudi prejšnje prelomne zgodovinske dogodke.

Brez dodajanja novih form ali materialov, se predlog Spomenika s svojim vizualnim minimalizmom osredotoča na bistvo:

1. Drog

Natančna reprodukcija sedanjega droga, izvedena v bronu, z meter visokim podstavkom iz tonalita in umikom diagonalnih jeklenih vrvi. Talna površina je tlakovana enako, kot pri spomenikih na drugi strani Trga.

2. Točka

Bronasta plaketa z napisom “NA TEM MESTU 26. 6. 1991”, ki natančno označuje točko, na kateri je bil originalno postavljen drog z zastavo leta 1991.

3. Trg

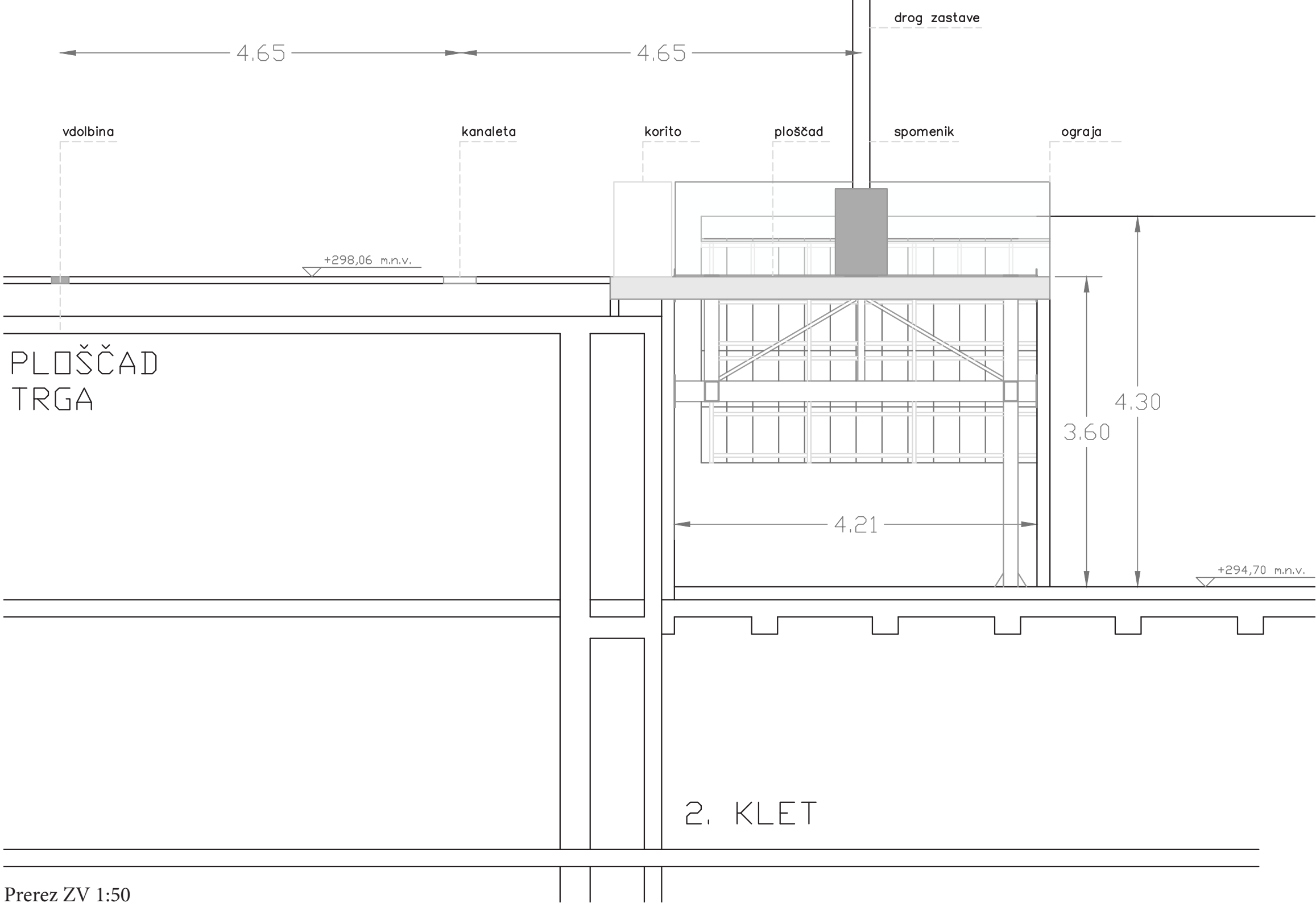
Sanacija celotnega območja spomeniškega panteona: popravilo zlomljenih kamnitih oblog stopnic, osvežitev napisov, obuditev večnega ognja in vodnega elementa.

4. Distribuiran spomenik

Vsak pričevalec dobi enako bronasto plaketo, kot je ta na Trgu Republike in s tem postane njegovo domovanje ali pisarna enakovreden kraj dogodka osamosvojitve.

SPOMENIK SI

Enovitost Panteona

NA TEM MESTU

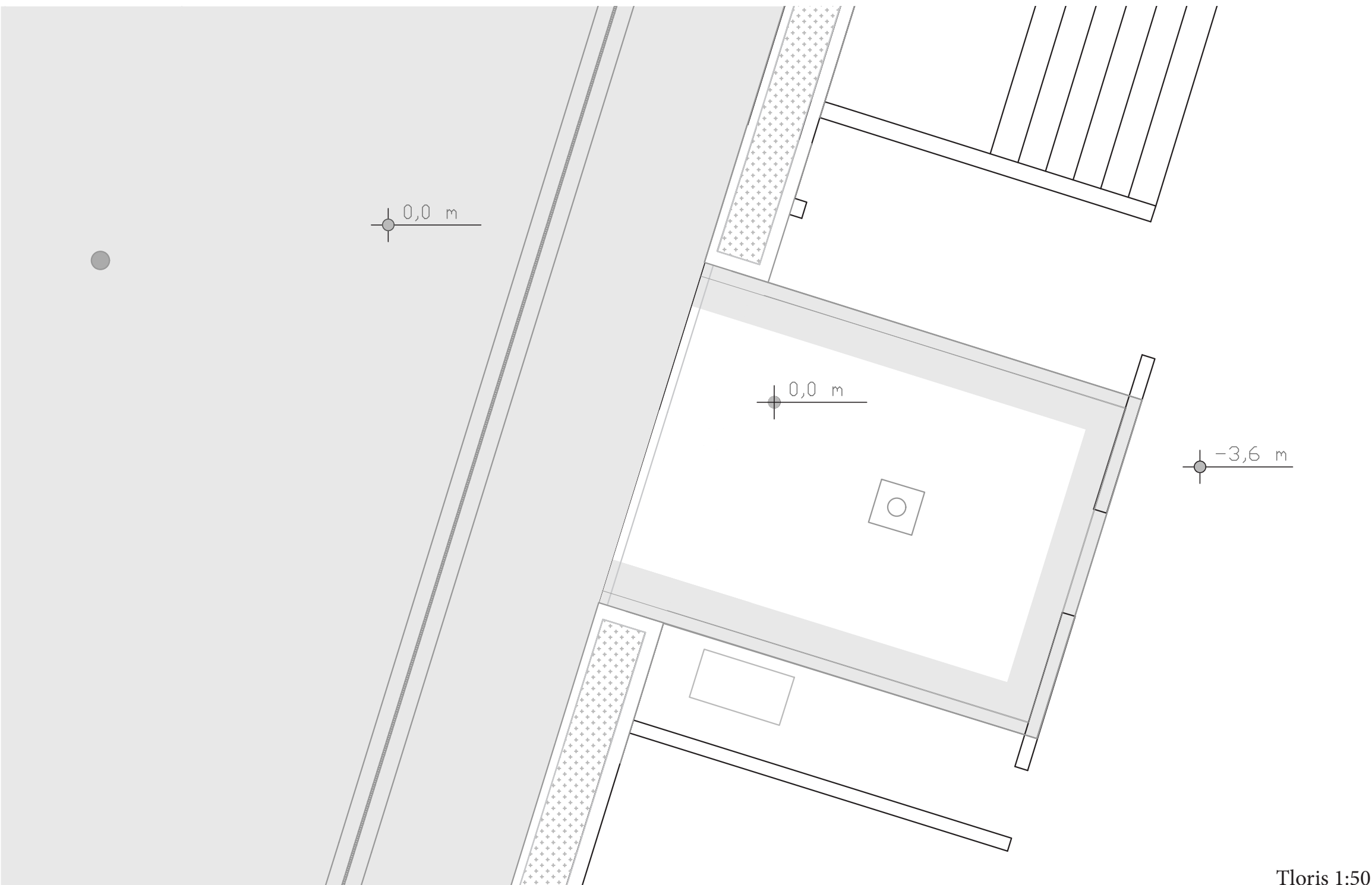
Sedanja forma obeležja osamosvojitve je v svojem bistvu optimalna – natančna in ustrezna. Predlagana rešitev jo želi poudariti in bolje povezati s preostalim spomeniškim območjem Trga Republike.

Obstoječi drog bo natančno reproduciran v bronu, vključno z mehanizmom za dvig zastave. Drog bo umeščen v postament iz tonalita.

Rešitev predvideva delni umik korit z rastlinami in poravnavo platoja z zastavo na višino osrednje ploščadi. Plato je zavarovan s kovinsko ograjo.

Pozicija droga na večer 26. 6. 1991 bo označena z bronasto plaketo, vgrajeno in višinsko poravnano s tlakom. Napis bo izveden v kanonski komemorativni pisavi Romano Bronzo.

Postavitev Spomenika osamosvojitve je priložnost za sanacijo degradiranega spomeniškega območja na zahodnem delu Trga Republike.

SPOMENIK.SI

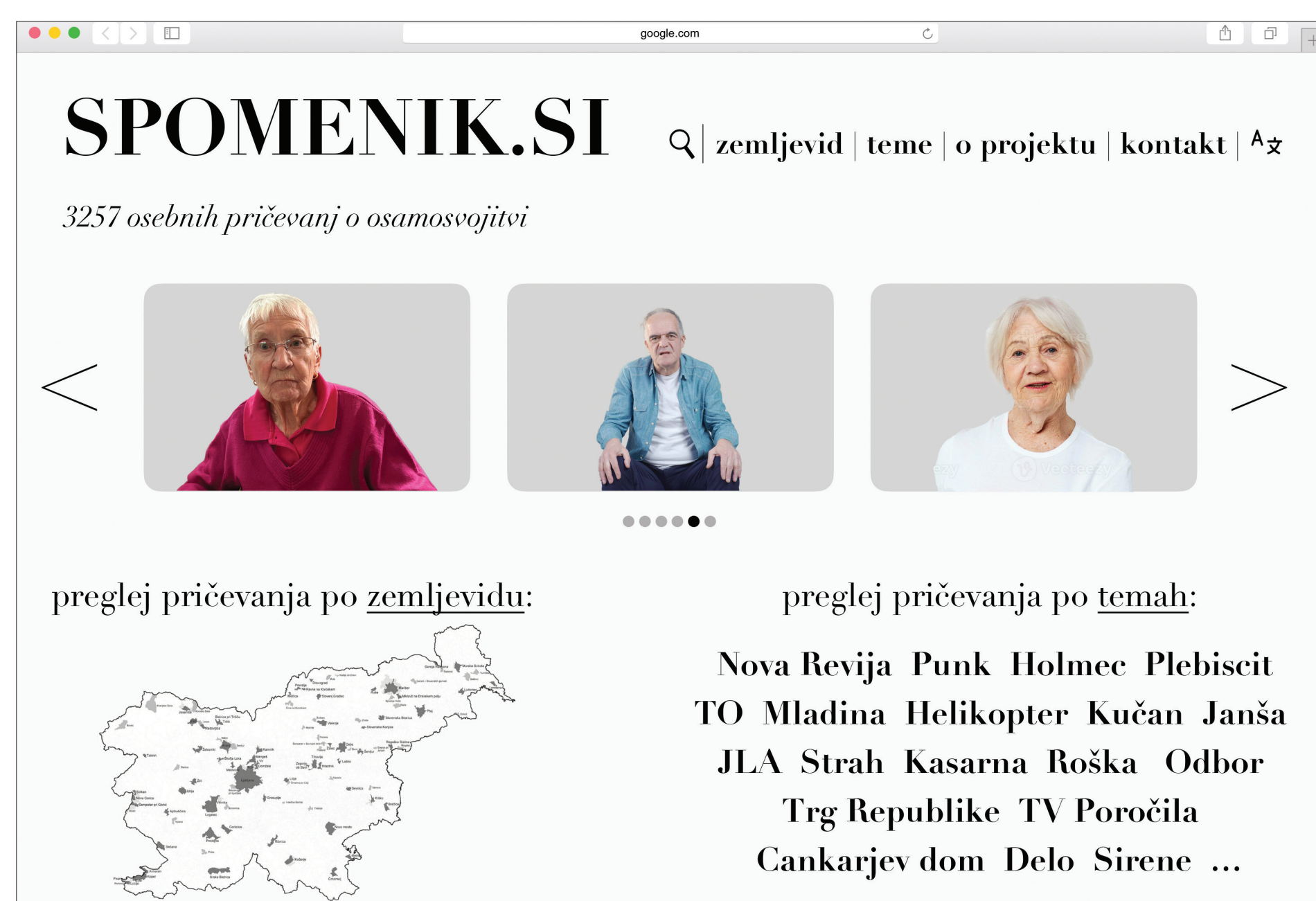
Spomin je postal spomenik in vsak je njegov del.

KOLEKTIVNI SPOMIN

Razumevanje neke dobe, dogodkov in ljudi ne pomeni samo poznavanja dejstev in dominantnih interpretacij. Sodobno zgodovinopisje pozna metodo ustnih zgodovinskih virov (ang. *Oral history*), ki standardnim virom dodajajo bogato teksturo osebnih doživetij in videnj. Kot generacija smo dolžni preprečiti, da tako dragocen vir izgine.

Posneli bomo več sto strukturiranih pogovorov z udeleženci in pričami raznolikih dogodkov, ki so pripeljali do osamosvojitve in bili z njo neposredno povezani. Pogovorili se bomo s prebivalci vseh slovenskih regij in krajev, o družbenih, političnih, kulturnih, medčloveških in ostalih razmerah v drugi polovici osemdesetih let in prvi polovici devetdesetih. Poiskali bomo in posneli pričevanja, ki običajno niso medijsko pokrita.

Video posnetki bodo varno shranjeni in javno dostopni prek spletnega mesta, kot primarni zgodovinski vir. Iz izkušenj velikega števila tovrstnih projektov vemo, da bodo posnetki pomembni svojcem in znancem, vendar že čez nekaj kratkih zgodovinskih trenutkov – ko več ne bo živih prič – bo ta dokumentacija postala relevanten vir tudi za preučevalce osamosvojitve, pa tudi uporabno pedagoško gradivo.

ORGANIZACIJA

Za vsebinsko-strokovni del bo poskrbel projektni konzorcij, ki bo vključeval vodilne nosilce zgodovinopisnih kompetenc. Primarni nalogi sta rekrutacija prič ter priprave in sprotno preverjanje dela izpraševalcev.

Produkcija je zamišljena v obliki osmih regionalnih ekip, ki bodo sistemsko zbirale pričevanja. Centralna spletna ekipa bo dnevno obdelovala in shranjevala posnetke, jih opremljala z metapodatki, strojnimi transkripti in ključniki ter jih nalagala na spletno mesto.

DISTRIBUIRANI SPOMENIK

Predlog Spomenika osamosvojitve ima razen materialne in nematerialne še eno razsežnost: enako bronasto plaketo, s katero je označena pozicija zgodovinskega droga iz 1991, bodo kot zahvalo dobili vsi pričevalci. Ta plaketa s tem postaja distribuirani spomenik, ki izvaja svoje inkluzivno poslanstvo tudi v stanovanjih in delovnih prostorih po vsej Sloveniji in ne le ekskluzivno na Trgu Republike.

Predvidena je tudi izdelava malih bronastih brošk z enakim motivom, ki so lahko darila za udeležence državne proslave ali za vsakogar, ki goji odnos do osamosvojitve. S tem je tudi vsaka oseba del spomenika.

DISTRIBUIRANI SPOMIN

Zbirka video posnetkov bo imela svoje digitalno življenje: uporabniki bodo delili posnetke, v prepisih pričevanj pa bodo lažje poiskali posamezne dogodke, kraje ali osebnosti. UI analiza bo pomagala pri zaznavi manj očitnih, a koristnih povezav med vsebinami. V načrtu so tudi partnerstva z izobraževalnim sistemom, raziskovalno sfero in drugimi komplementarnimi repozitoriji znanja.